

ترکیه

همه مخالفان سیاست های دولت اردوغان در قبال سوریه
اردوغان، اقلوبازندگان اتحادیه ارسال تروریست به سوریه
اردوغان چگونه به مهره ای برای آمریکا تبدیل شد؟

پایگاه تبیینی
و تحلیلی جریان شناسی
www.Didban.ir

مطالب این بولتن صرفاً جهت اطلاع
رسانی بوده و نقل از آن با ذکر
منبع مجاز می باشد.

الجمهورية
البحرينية

A stylized calligraphic logo in black ink, featuring a central horizontal stroke with two curved, wing-like shapes extending upwards and outwards. The text 'الجمهورية' (Al-Jumhuriya) is written above the left wing, and 'البحرينية' (Al-Bahrainiya) is written above the right wing. A vertical dashed line extends from the top of the page down to the center of the logo.

همه مخالفان سیاست‌های دولت اردوغان در قبال سوریه

شکست نظریه داووداغلو

سیاست خارجی دولت اردوغان که در واقع طراحی داووداغلو وزیر امور خارجه دولت کنونی ترکیه است منجر به آن شد که در نهایت دولت ترکیه در مقابل همسایگان خود از جمله سوریه بایستد. این سیاست بازتاب‌های متفاوتی را در داخل و خارج از ترکیه داشته است. متن زیر به بررسی مخالفین داخلی ترکیه نسبت به سیاست مذکور در قبال سوریه می‌پردازد.

اشاره:

با آغاز درگیری‌ها در سوریه، دولت ترکیه به سرعت به مخالفت با نظام حاکم سوریه (دولت اسد) پرداخت؛ اقدامات ضد اسد به همین جا ختم نشد. ترکیه برای مخالفان اسد اردوگاه نظامی در خاک خود ایجاد کرد و حتی کنفرانس‌های مخالفان را در استانبول کلید زد. اردوغان و هم‌پیمانانش هیچ‌گاه فکر نمی‌کردند که رفتاری افراطی آنان در برابر نظام سوریه باعث مخالفت احزاب و مردم ترکیه شود. در این مطلب به بررسی اردوگاه مخالفان دولت اردوغان می‌پردازیم.

۱. احزاب و اتحادیه‌ها

۱،۱ عدالت و توسعه (AKP)

در داخل حزب عدالت و توسعه نیز صدای مخالفان داووداغلو شنیده می‌شود اما آنان به دلیل اینکه نمی‌خواهند اتحاد تیم اردوغان - اوغلو را بشکنند فعلا به صورت کاملاً علنی مخالف خود را ابراز نمی‌کنند [۱]

۱،۲ حزب جمهوری خواه خلق (CHP)

نخستین حزب در ترکیه پس از استقلال در سال ۱۹۳۲، حزب جمهوری خواه خلق (CHP) بود که به وسیله کمال آتاترک بنیان گذاشته شد و تا ۲۳ سال در نظام سیاسی بدون این که رقیبی داشته باشد، اداره کشور را در دست داشت.

حزب جمهوری خلق حزب آتاتورک، سکولار و غرب‌گرای افراطی است و خود را سوسیال دموکرات می‌نامد. حزب جمهوری خلق سیاست خارجی مورد نظر خود را تحت عنوان "سیاست خارجی متکی بر صلح، توسعه و دموکراسی" تدوین کرده است و رهبری این حزب بر عهده کمال قلیچ دار اوغلو است.

وی یکی از مخالفان برجسته نظام حاکم ترکیه است؛ که با انتقاد از سیاست‌های نخست‌وزیر این کشور در قبال سوریه، اردوغان را مجری دستورات آمریکا می‌داند؛ که به گفته وی سبب دشمنی با همسایگان شده است.

همچنین "کمال قلیچ دار اوغلو" رهبر حزب مردم جمهوری خلق ترکیه با افزایش دامنه انتقاد‌های خود صراحت اعلام کرد: آمریکا دستور می‌دهد و دولت رجب طیب اردوغان نیز این‌ها را دربار سوریه اجرا می‌کند؛ تا کسی ترکیه باید مجری طرح‌های بین‌المللی و کشورهای غربی در خاورمیانه باشد؛ ترکیه هم اکنون در آستانه جنگ با همه همسایگان قرار گرفته است؛ چرا ما باید در امور داخلی سوریه دخالت

بحث در ترکیه قدرت به دست داشت ضمن چالش جدی با ایران از متحدان اصلی آمریکا در منطقه به حساب می‌آمد از همین رو مخالفت حزب جمهوری خلق با اردوغان به دلیل همراهی اردوغان با آمریکا نیست بلکه به دلیل اختلاف‌های داخلی است.

۱,۳ حزب صلح و دموکراسی

حزب صلح و دموکراسی از احزاب فعال در مناطق کردنشین محسوب می‌شود و بارها از سوی وزارت کشور ترکیه تهدید به منع فعالیت شده است برخی از تحلیل‌گران سیاسی این حزب را شاخه غیر نظامی پ.ک.ک می‌دانند به طوری که لیلا زانا از نمایندگان زن مجلس ترکیه به دلیل حمایت از حزب پ.ک.ک، به دادگاه فراخوانده شد.

صلاح‌الدین دمیرتاش از روسای حزب صلح و دموکراسی درباره مسائل سوریه با بیان کنایه‌ای به مسئولان سیاست خارجی حزب عدالت و توسعه گفت: طی ۵ سال گذشته رهبر پ.ک.ک عبدالله اوجالان نظرات خود را در مورد سوریه بیان داشت، اما تاکنون هیچکس چنین تحلیل‌ها و پیش‌بینی‌هایی در مورد سوریه ارائه نکرده است. اوجالان در یک سلول انفرادی بتهی ۱۲ مترمربع تنها با خواندن چند روزنامه اوضاع سوریه را تحلیل نمود.

وی همچنین افزود: حزب اردوغان یعنی حزب عدالت و توسعه به نام اسلام سربر آورده، اما هم‌اکنون حتی از مسئله حجاب هم دفاع نمی‌کند. این حزب در قالب

کنیم؟ چرا باید در سوریه بجنگیم و تا کی مسلمان باید برادر مسلمان خود را بکشد؟ حداقل در سوریه بازداشتگاه‌های دسته‌جمعی همانند ترکیه وجود ندارد؛ راه حل بحران سوریه فقط از طریق گفتگو است نه جنگ و کشتار.^[ii]

کمال قلیچ‌دار اوغلو در اظهارات جداگانه‌ای با انتقاد به سیاست عمق‌استراتژیک "احمد داود اوغلو" او را "احمق" توصیف کرد و گفت: سیاست‌های خارجی ترکیه عمق‌راهبردی ندارد؛ وزیر امور خارجه ترکیه در همه دنیا به بی‌کفایتی معروف است و نقش جدید ترکیه در منطقه و پیوستن این کشور به برخی جریان‌ها بی‌معنی است.^[iii]

همچنین این حزب طرفداران خود خواست همزمان با سالگرد تاسیس جمهوری ترکیه (۲۹ اکتبر) با برپایی تظاهرات در آنکارا و استانبول به سیاست‌های دولت رجب طیب اردوغان اعتراض کنند. پلیس ترکیه با استفاده از گاز اشک‌آور، گاز فلفل و ماشین‌های آب‌پاش سعی در متفرق کردن جمعیت هزاران نفری معترضان را داشت که قصد داشتند با تجمع در میدانی در آنکارا به سمت مقبره آتاتورک راهپیمایی کنند.

همچنین نماینده حزب جمهوری خلق "رفیق ار ایلماز" در پارلمان ترکیه با طرح سوالی که به منظور استیضاح وزیر خارجه این کشور به مجلس ارائه کرده است، گفتنی است که این حزب به دنبال مخالفت با سیاست‌های آمریکا نمی‌باشد چرا که زمانی که حزب مورد

جماعت گلنی [iv] سربر آورد اما هم‌اکنون یک شرکت سودطلب است. [v]

توسعه' باید دقت لازم را داشته باشد و ترکیه را به راهی بی بازگشت سوق ندهد.

۱,۴ حزب حرکت ملی ترکیه (MHP)

حزب حرکت ملی ترکیه؛ حزبی جنبش‌گرا و ملی‌گرا به رهبری ارسلان نورکیز می‌باشد و پیوسته دنباله‌رو نظامیان بوده و در حال حاضر نیز باغچه‌لی رهبری حزب را به عهده دارد.

۱,۵ حزب کار

حزب کار در تظاهرات گسترده‌ای در انطاکیه در مخالفت با سیاست‌های خصمانه اردوغان و حزب متبوعش علیه ملت‌های منطقه به ویژه ملت سوریه ترتیب داد.

باغچه‌لی رهبر این حزب به انتقاد از سیاست‌های اردوغان پرداخت و گفت: حکومت حزب عدالت و توسعه مداوم تلاش کرده است که در حوزه جغرافیایی منطقه شامل ایران، عراق، سوریه، فلسطین، لبنان و اسرائیل تنش‌آفرینی کند و بدان دامن بزند؛ چه اتفاقی افتاده است که اردوغان از ناتو در خواست کرد که موشک‌های پاتریوت در مرزهای ترکیه با سوریه مستقر شود. آیا موشک‌های سوریه به طرف ترکیه نشانه رفته است؟ آیا نگرانی عبدالله گل درباره تهدیدات احتمالی موشک‌های سوریه با کلاهک‌های سلاح شیمیایی واقعیت دارد؟ ولی مسئله شک برانگیز این است که آیا تحت پوشش مقابله با سوریه، دفاع از اسرائیل رخ خواهد داد.

محور اصلی شعارهای شرکت‌کنندگان در این تظاهرات، حمایت از سوری‌ها و رهبر آنها در برابر توطئه بین‌المللی بود که ملت و رهبری سوریه را هدف قرار داده است و مخالفت قاطع خود را با وجود اردوگاه‌های آموزشی برای تروریست‌های سلفی که دولت عدالت و توسعه با نظارت مستقیم آمریکا، آنها را برای حمایت از باندهای موسوم به ارتش آزاد در داخل سوریه جذب کرده است، مورد تأکید قرار دادند.

۱,۶ اتحادیه جوانان ترکیه

"مصطفی الکاد" رئیس اتحادیه جوانان ترکیه تظاهرات در اعتراض به سیاست‌های ضد سوری دولت رجب طیب اردوغان در استانبول اظهار داشت اردوغان ترکیه را به یک منبع تهدید برای کشورهای همسایه تبدیل کرده است در حالی که ما می‌خواهیم ترکیه مکانی برای ابراز همبستگی با سوریه، فلسطین و ملت‌های منطقه باشد.

همچنین باغچه‌لی در میان طرفدارانش گفت: آینده سوریه را مردم سوریه باید تعیین کنند و کسی نباید خود را عهده‌دار وظیفه در این کشور تلقی کند و زمینه شکل‌گیری آینده سوریه با مداخله خارجی را فراهم آورد؛ در این زمینه به خصوص حزب حاکم 'عدالت و

۲. مردم عادی

مردم ترکیه، با تجمع در مقابل ساختمان پارلمان، مخالفت خود را به صدور مجوز عملیات نظامی نیروهای ترکیه در خارج از مرزها که هشدار ضمنی به نظام اسد بود؛ اعلام کردند.

تظاهر کنندگان خشمگین با سر دادن شعارهایی، سیاست‌های رجب طیب اردوغان نخست وزیر ترکیه را در دخالت کردن در امور سوریه محکوم کردند و او را فاشیست خواندند.

نیروهای پلیس ترکیه با استفاده از گاز اشک آور و خودروهای آب‌پاش تظاهر کنندگان ضد جنگ را در آنکارا سرکوب کردند.

۲. اقوام و مذهب ۲,۱ کرد

نیمی از کل جمعیت کل کردهای منطقه غرب آسیا یعنی ۱۲ تا ۱۶ میلیون نفر در ترکیه زندگی می‌کنند؛ هرچند که خود کردها معتقدند در ۱۸ استان شرق و جنوب شرقی ترکیه ۱۷ میلیون کرد زندگی می‌کنند. آرای جمعیت نژاد کرد همواره عامل مهمی برای پیروزی در انتخابات ترکیه محسوب می‌شود از سال ۱۹۷۳ کردها در انتخابات پیاپی، همواره بیشتر آرای خود را به نفع اسلام‌گرایان به صندوقها ریخته‌اند و نقش مهمی در پیروزی آنها ایفا کرده‌اند؛ پس از

۱,۷ حزب دموکرات ترکیه

نایبک کمال زیبک رئیس سابق حزب دموکرات ترکیه در گفت و گویی با بیان اینکه رجب طیب اردوغان درحزبش مثل یک دیکتاتور عمل می‌کند، گفت: اکنون ترکیه به سمت دیکتاتوری پیش می‌رود و همچنین با انتقاد از حمایت ترکیه از تروریست‌های سوریه گفت: ترکیه باید به غزه به صورت جدی تری کمک کند

۱,۸ اتحادیه‌ها و سندیکا کاری

فدراسیون انقلابی اتحادیه‌های تجاری، کارمندان بخش خصوصی، فدراسیون اتاق معماران، فدراسیون سندیکای پزشکان به علاوه شماری از دیگر احزاب و سازمان‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ۳۰ مهر در شهرهای سراسر ترکیه تظاهرات کردند. اسماعیل هکی تومبول، دبیر کل فدراسیون اتحادیه‌های کاری گفت که این سیاست‌های دولت ترکیه فرقه‌گرایی و نفرت را در داخل ترکیه موجب می‌شود و به علاوه مردم ترکیه را متحمل افزایش مالیات و هزینه‌های زندگی می‌کند. همچنین تظاهرات کنندگان نخست وزیر ترکیه را به عامل امریکا بودن متهم کردند و خواستار خاتمه یافتن مداخله فصول مابانه وی در امور سوریه شدند.

۲،۲ علوی ها

آمار های متناقضی از جمعیت جامعه علوی ترکیه اعلام می شود که نزدیکترین آن به واقعیت ۱۵ درصد (۱۰ تا ۱۳ میلیون) جمعیت جامعه ترکیه است [vi]. هر چند رضا زلیوت که یکی از نویسندگان برجسته علوی است ادعا می کند یک سوم مردم ترکیه (۲۴ میلیون نفر) علوی هستند [vii].

علویان در عرصه جدال سیاسی در کنار آتاتورک قرار گرفتند و در پیروزی وی سهیم شدند، آنان گمان می کردند که پس از پانصد سال دوری از عرصه های سیاسی روزنه ای برای حضور در روند سیاست ورزی ترکیه پیدا کرده اند اما قوانین زور مدارانه آتاتورک که پس از تحکیم قدرت در تحریم طریقتها برقرار کرد، باعث شد که علویان بار دیگر رسماً از صحنه سیاست کنار زده شوند. علویان پس از آتاتورک، آرای خود را به طور سنتی به حزب جمهوری خواه خلق (CHP) می دهند.

نگرانی اصلی علویان از وقایع کشتار در سوریه از بین رفتن و نسل کشی هم مسلکان خود در آنجا است؛ که برای علویان ترکیه یادآور حادثه شهر ماراش در سال ۱۹۷۸ که طی آنان بیش از صد علوی کشته شدند و همچنین قتل بیش از ۸۰ علوی در سال های ۱۹۸۰ در شهر چوروم، ۱۹۹۳ در شهر سیواس و در سال ۱۹۹۵ در محله قاضی استانبول است [viii].

دهها هزار تن از علویان ترکیه به دعوت فدراسیون و انجمن علویان ترکیه از سراسر این کشور به شهر آنکارا

سقوط امپراتوری عثمانی، حکومت در ترکیه براساس ناسیونالیسم ترکی شکل گرفت و سران حکومت ها به غیریت سازی با کردها پرداختند و آنان را "ترک های کوهی" می نامیدند به همین دلیل الگوی رای دهی کردها به سمت اسلام گرایان تمایل دارد.

افزایش قدرت کردها سوریه با کنترل شهرهای کردنشین مانند قامیشلو در قالب اتحاد دموکراتیک سوریه (PYD) سبب شده است بار دیگر کرد های ترکیه تحرکات سیاسی خود را آغاز کنند؛ به گونه ای که درگیری ها در دانشگاه آتاتورک بین ششصد تن از دانشجویان کرد و ترک در گرفت و دو یگان از پلیس ضدشورش به سختی توانستند کنترل اوضاع را در دست بگیرند. همچنین به دنبال فراخوان حزب صلح و دموکراسی به منظور حمایت از اعتصاب غذای زندانیان پ.ک.ک، در شهرهای دیاربکر، حکاری و... تظاهرات و درگیری های پراکنده ای بین مردم و پلیس روی داد.

تنش ها در سوریه کاتالیزور اقدامات نظامی گروه مسلح پ. پ. ک نیز بود؛ به طوری که اقدامات عملیاتی پ.ک.ک.ک مانند انفجار خط لوله کرکوک-جیحان و درگیری های پراکنده این گروه با سرویس امنیتی ترکیه (میت) در این راستا شکل گرفته است.

سران حزب عدالت و توسعه نگران هستند حوادث اخیر در مناطق کردنشین سبب پراکندگی آرا آنان شود و چرخش آرا به سمت حزب صلح و دموکراسی میل کند.

اجتماع هزاران نفری عزاداران در شهر استانبول درباره حوادث سوریه اظهار داشت: برخی کشورهای منطقه مانند عربستان و قطر خواهان دموکراسی در سوریه هستند که این ادعا از سوی این کشورها قابل قبول نیست و دولت ترکیه نیز به این بازی‌ها تن نخواهد داد. رهبر شیعیان ترکیه ضمن مخالفت با موضع دولت این کشور در قبال اتفاقات سوریه افزود: معارضان در سوریه به حرم مطهر حضرت زینب(س) و حضرت رقیه(س) و اماکن مذهبی در این کشور حمله می‌کنند. آیا این خدمت به مردم سوریه است یا خدمت به وهابیت؟! [ix]

۳,۴ ترک‌های مقیم خارج

ترک‌های مقیم آلمان و جمعی از فعالان مخالف جنگ که در بین آنها از اروپایی‌های مخالف سیاست ترکیه در قبال سوریه بودند در برلین علیه اردوغان تظاهرات کردند و سیاست‌های آنکارا در سوریه را محکوم کردند. آنها شعار می‌دادند: "جنگ طلب گمشو!" ترکیه از مخالفان مسلح حکومت سوریه حمایت‌های همه‌جانبه مالی و تسلیحاتی می‌کند. دولت دمشق آنکارا را به راه انداختن جنگ داخلی در سوریه متهم می‌کند.

نتیجه‌گیری

دولت اردوغان در فهم پیچیدگی‌های تحولات سوریه دچار اشتباه راهبردی شده است و برخی از شاخص

آمدند و در میدان مرکزی "صحیه" این شهر دست به تظاهرات و راهپیمایی زدند. به گونه‌ای که رسانه‌های ترکیه شمار شرکت‌کنندگان در این تظاهرات را بیش از یک صد و پنجاه هزار نفر اعلام کردند.

این تظاهرات که تحت عنوان تساوی حقوق شهروندی برگزار شد با راهپیمایی علویانی که از دیگر شهرهای ترکیه به آنکارا آمده‌اند از ایستگاه قطار آنکارا آغاز و با پیوستن آنان به علویان مقیم آنکارا در میدان صحیه تبدیل به تظاهرات گسترده‌ای شد. شرکت‌کنندگان با شعارهای چون "مردم سوریه برادر ما هستند، جنگ نمی‌خواهیم"، "سرباز آمریکا نخواهیم شد" و "آمریکا قاتل است حزب حاکم ترکیه همکار آمریکاست" به سیاست‌های جنگ طلبانه دولت اردوغان اعتراض کردند.

"صلاح الدین اوزال" رئیس فدراسیون علویان ترکیه طی سخنانی در جمع معترضین گفت: ابرهای سیاه بر روی ترکیه دیده می‌شود، محافظی که در هوس پادشاهی (احیاء امپراتوری عثمانی) هستند نوکری امپریالیسم در خاورمیانه را بر عهده گرفته‌اند ولی روزی تاوان آن را خواهند پرداخت. این تظاهرات در جوی آرام صورت گرفت ولی در مقاطعی پلیس آنکارا با اسپری فلفل گروهی از تظاهرکنندگان را که حاضر نشدند بازرسی بدنی شوند مورد حمله قرار داد.

۲,۳ شیعیان

"صلاح الدین اوزگندوز"، رهبر شیعیان ترکیه، در

- ii] <http://www.mehrnews.com/fa/1601385=NewsDetail.aspx?NewsID>
- iii] <http://www.asremrooz.ir/vdcevzAx.jhAnvi9bbj.html>
- [iv] اشاره به فتح الله گولن
- v] <http://fa.firatajans.com/index.3372=php?rupel=nuce&nuceID>
- [vi] محسن مرادیان، برآورد استراتژیک ترکیه
- [vii] رضا زلیوت؛ علویان باید چه کنند، ص ۹
- [viii] نوری دونمز، علویان ترکیه، انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب
- ix] www.zeynebiye.com

های تاثیر گذار در معادلات سیاسی منطقه ای لحاظ نشده است؛ سلوک رفتاری شتاب زده و افراطی دولت اردوغان در قبال تحولات سوریه، آنان را تنگنای بحران داخلی قرار داده است؛ به گونه ای که احزاب مخالف دولت اردوغان به اتحاد نسبی اعلام مخالفت با سیاست خارجی این دولت رسیده اند؛ همچنین اقلیت های قومی و مذهبی رویکرد و درک تصمیم سازان دولت اردوغان را اشتباه تفسیر می کنند. بنابراین دو راهبرد داوود اوغلو یعنی حل مشکلات داخلی و رابط صلح جویانه با همسایگان روند معکوسی را پیمود. مسلماً حزب عدالت و توسعه و در راس آنان اردوغان با وقوع چپش جدید مخالفان در انتخابات بعدی جدال نفس گیری برای تصاحب ماتریس قدرت دارد.

پی نوشت ها:

- i] <http://www.al-monitor.com/pulse/al-monitor/davutoglu-2012/originals/blame-fail.html>

اردوغان، اعلو بازندگان اتحادیه ارسال تروریست به سوریه نگاهی به پایان کار ترکیه در سوریه

می‌توان آن را اتحادیه ارسال تروریست به سوریه نامید. در این اتحادیه هر یک از اعضا نقش خاص خود را ایفا می‌کرد.

عربستان و قطر در نقش فراهم‌کننده منابع مالی و نیروی تروریستی مورد نیاز برای ارسال به سوریه عمل می‌کردند. به این ترتیب پشتیبانی مالی و نیروی انسانی لازم برای ایفای نقش معارضه سوری را عربستان و قطر بر عهده داشتند.

ایالات متحده آمریکا و دیگر همپیمانان غربی رژیم صهیونیستی توان رسانه‌ای و دیپلماتیک خود را به همراه تسلیحات لازم برای این کار را در اختیار معارضه ساختگی دولت سوریه قرار دادند. البته این تسلیحات در ازای پول‌هایی ارائه می‌شد که قطر و عربستان هزینه آن را

زوج سیاسی اردوغان - اعلو در ماجرای سیاسی - نظامی سوریه چنان یک جانبه و بدون تدبیر عمل کردند که اکنون در بن بستی جدی گرفتار آمده‌اند. بن بستی که حتی ایالات متحده آمریکا نیز حاضر به کمک به ترکیه برای خروج از آن نیست. متن زیر ضمن توجه به سیاست‌ها و هزینه‌هایی که ترکیه در سوریه پرداخت به مشکلی که این کشور در سوریه با آن مواجهه است می‌پردازد.

در طول دو سال گذشته و به دنبال افزایش تنش‌ها در سوریه و حرکت این کشور به سوی یک جنگ داخلی تمام‌عیار برخی از کشورهای منطقه مانند عربستان، قطر

و ترکیه با رژیم صهیونیستی و آمریکا در حمایت از معارضین دولت سوریه هم‌پیمان شدند. این هم‌پیمانی نه فقط یک امر دیپلماتیک بلکه یک پیمان نانوشته نظامی - امنیتی نیز بود که در آن هر یک از این کشورها نقشی را بر عهده گرفته بودند.

تقسیم نقش‌ها در ایجاد یک معارضه ساختگی

نگاهی به دو سال خون‌ریزی و درگیری در سوریه نشان می‌دهد که در واقع اتحادیه‌ای منسجم از کشورها شکل گرفته بود که

می‌پرداختند و گاهی برخی دیگر از کشورهای متخاصم با سوریه تظاهر به پرداخت هزینه‌های آن می‌کردند. در این میان ترکیه نقشی را ایفا کرد که از همه چشمگیرتر و مهمتر به نظر می‌رسید. ترکیه و اردن دو همسایه سوریه بودند که کاندیدای بر عهده گرفتن نقش فرماندهی منطقه‌ای معارضین را داشتند. اردن به دلایلی که در جای خود قابل بحث است از این کار شانه خالی کرد و حاضر نشد که خود را وارد چنین خصومت آشکاری با همسایه‌ای نماید که علاوه بر مرزهای طولانی، مسائل مشترک قومیتی فراوانی آنها را به یکدیگر گره زده است. اما حکومت ترکیه چنین درایتی را به خرج نداد و با تمام توان وارد درگیری تمام‌عیار با دولت سوریه شد. ترکیه کوشید تا با کمک این هم‌پیمانان نقش رهبری منطقه‌ای سرنگونی دولت سوریه را بر عهده بگیرد و در این کار تلاش کرد تا یک معارضه به ظاهر سوری و در واقع متشکل از تروریست‌های بین‌المللی را با گروه‌هایی سوری ادغام نماید و یک ارتش مجهز برای سرنگونی حکومت سوریه ایجاد کند. نقش ترکیه در این میان تفاوتی آشکار با نقش دیگر کشورهای این اتحادیه داشت. دیگر کشورها نقشی نیمه آشکار و نیمه پنهان را بر عهده گرفته بودند که تلاش می‌کردند بخش‌های آشکار آن را در پرده حمایت از حقوق بشر و آزادی و حق رای و ... بپوشانند. هرچند چنین کاری در واقع نشدنی بود و هیچ کس نمی‌پذیرفت که حکومت عربستان یا قطر برای آزادی‌های سیاسی مردم سوریه نگرانی دارند اما بالاخره این نقش تفاوتی اساسی با نقش دولت ترکیه داشت که با

وارد شدن به درگیری فیزیکی و تنش در مرزهای خود عملاً و آشکارا به متخاصم با سوریه دست زده بود.

ترکیه در دشمنی با سوریه چه کرد؟

بحران سوری و شدت و ضعف پیدا کردن آن، خصوصاً هنگامی که حالت جنگ داخلی تمام‌عیار به خود گرفته بود باعث شد که همه کارهای تعجب‌آور و خلاف درایتی که ترکیه علیه سوریه انجام داد به میزانی که باید مورد توجه عرصه بین‌المللی و رسانه‌ها قرار نگیرد.

حمایت دیپلماتیک از معارضین

حملات شدیدة اللحن دیپلماتیک به دولت سوریه

قطع روابط دیپلماتیک با سوریه

وضع تحریم اقتصادی علیه سوریه

اعلام قصد قطعی دولت ترکیه برای براندازی حکومت سوریه

اعلام مقاصد سیاسی در احیاء امپراطوری عثمانی

ایجاد پایگاه نظامی داخل خاک ترکیه برای معارضین غیر سوری

تشویق مردم سوریه به مهاجرت به ترکیه و ایجاد کمپ مرزی

واگذاری مناطقی از سرزمین داخلی ترکیه به جریان‌های سلفی و تروریست‌های بین‌المللی جهت ایجاد کمپ و

عرضه فعالیت

ارسال نیروی نظامی و تسلیحات از داخل خاک ترکیه به سوریه

ترکیه کار مقابله با سوریه را به جایی رساند که حتی با

شدت یافتن درگیری‌های ترکیه با کردهای داخلی از دست دادن بازار سوریه وخیم شدن روابط ترکیه با عراق ضربه به تورسم ترکیه تضعیف روابط ترکیه با ایران تضعیف روابط ترکیه با روسیه بی اعتبار شدن مسولان سیاست خارجی ترکیه به خصوص شخص اردوغان و اعلو و با همه این هزینه‌ها، شکست در تغییر حکومت سوریه

بن بست‌ی که ترکیه در آن گرفتار شده است

بن بست‌ی که ترکیه به آن گرفتار آمده است به حدی جدی است که وقتی آمریکا و اتحادیه اروپا پشت معارضین مسلح را خالی می‌کنند و از مذاکره با دولت سوریه حمایت می‌کنند و عربستان و قطر نیز راه حل سیاسی برای مشکل سوریه را راه حلی قابل توجه می‌نامند دولت ترکیه مجبور است بر همان طبل جنگ طلبی خود بکوبد، چرا که اگر دیگران با فهمیدن شکست راه حل نظامی برای سرنگونی حکومت سوریه جای خود را در میدان عوض کرده‌اند، ترکیه چنان لجاجت آمیز و غیر مدبرانه وارد دعوا شده بود که اکنون توان عوض کردن موضع نیز ندارد. به عبارت بهتر اتحادیه بین

فشار دولت این کشور مجلس اجازه آغاز جنگ با کشور هم‌جوار یعنی سوریه را به ترکیه داد.

آنچه ذکر شد تنها فهرست بخشی از فعالیت‌های غیرقانونی و اقدامات خلاف تدبیر دولت ترکیه علیه همسایه خود یعنی دولت سوریه است. تفصیل این فهرست می‌تواند صفحات فراوانی را سیاه کند. بر این اساس دولت ترکیه از هیچ کاری فروگذار نکرد. همه تلاش خود را به کار گرفت تا حکومت سوریه سرنگون شود و معارضه ساختگی در سوریه بر سر کار آید.

هزینه‌هایی که ترکیه پرداخت

شکست سیاست صفر کردن تنش‌های مرزی ایجاد خصومت آشکار در میان دو کشور هم‌جوار

هستند و از این که شبکه بین‌المللی صادرات تروریست به مرکزیت ایالات متحده حکومت آنها را عوض کند خشوند نخواهند شد. تغییر مواضع اعضای اتحادیه ارسال تروریست به سوریه فقط یک علت دارد و آن شکست برنامه نظامی است. تروریست‌های ارسال شده در انجام ماموریت خود ناموفق بودند و اکنون سایر اعضای این اتحادیه تلاش می‌کنند تا با تبرئه خود کاری کنند که تنها کشوری که در نهایت ننگ این سیاست خونین را به دوش بکشد ترکیه باشد و دولت ترکیه به واسطه حماقت سیاسی اردوغان - اغلو و جاه‌طلبی خاصی که این دو نفر در ماجرای سوریه نشان دادند در بن بست گرفتار آمده است که نمی‌تواند خود را از آن خلاص کند. از این رو هر چند گذر سوریه از اصلی‌ترین مراحل بحران داخلی و تثبیت حکومت آن را باید شکستی برای همه کشورهای مذکور دانست اما اردوغان و اغلو را باید بازندگان اصلی اتحادیه ارسال تروریست به سوریه دانست. آیا این شکست و افتضاح سیاسی موقعیت داخلی اردوغان و اغلو را سست نمی‌کند؟ این سوالی است که به نظر می‌رسد این روزها از دغدغه‌های اصلی این زوج سیاسی است.

المللی ارسال تروریست به سوریه که متشکل از آمریکا، اسرائیل، برخی کشورهای اروپایی (خصوصاً انگلیس و فرانسه)، قطر، عربستان و ترکیه بود اکنون با شکست مواجه شده است و همه اعضا به نوعی در حال تغییر موضع و فرار از موضع‌گیری‌های اشتباه سابق خود هستند. اما در این میان ترکیه که با شدت و حدت بیش از همه در این اتحادیه نقش رهبر منطقه‌ای را برای خود کسب کرده بود اکنون احساس نارو خوردن می‌کند. زوج سیاسی اردوغان - اغلو در ماجرای سیاسی - نظامی سوریه چنان یک جانبه و بدون تدبیر عمل کردند که اکنون در بن‌بستی جدی گرفتار آمده‌اند. بن بست که حتی ایالات متحده آمریکا نیز حاضر به کمک به ترکیه برای خروج از آن نیست. اعضای اتحادیه ارسال تروریست به سوریه اکنون همه ترکیه را تنها گذاشته‌اند و هر کدام با ادبیاتی از مذاکره و راه حل دیپلماتیک و روش‌های سیاسی سخن می‌گویند.

البته پر واضح است که این سخنان نه از این جهت است که این کشورها صلح طلب هستند یا به دلسوزی برای مردم سوریه روی آورده‌اند و یا این که متوجه شده‌اند که مردم سوریه خواهان اصلاحاتی درونی در حکومت خود

اردوغان چگونه به مهره ای برای آمریکا تبدیل شد؟

کرد. او در ۴ جولای ۱۹۷۸ با امینه اردوغان ازدواج کرد که حاصل این ازدواج چهار فرزند، دو پسر و دو دختر می باشد.

نخست وزیر کنونی ترکیه رجب طیب اردوغان، با شعارها و سیاست های اسلامی از شهرداری استانبول پا به عرصه اجرایی ترکیه گذاشت اما در سالهای بعدی با فاصله گرفتن از سیاستهای اولیه خود به یکی از متحدین جدی ایالات متحده آمریکا و سایر دول غربی تبدیل شد. شاید هیچ یک از مردم ترکیه گمان نمی کردند که روزی شهردار اسلامگرای آنها، که به پیگیری سیاستهای اسلامی شهرت داشت امروز این چنین در دامن غرب به خواب رود.

زندگی خانوادگی

رجب طیب اردوغان در ۲۶ فوریه ۱۹۵۴ در شهر ریزه (Rize) واقع در سواحل دریای سیاه ترکیه متولد شد. وی در سفر سال ۲۰۰۴ خود به گرجستان اعلام کرد که «او اصالتاً از مهاجران گرجی است که از شهر باتومی گرجستان به ترکیه کوچ کرده اند.» اردوغان ۱۳ سال داشت که پدرش به امید بهبود شرایط زندگی تصمیم گرفت تا به همراه پنج فرزند خود به استانبول نقل مکان کند. خانواده اردوغان در سطح پایینی از معیشت قرار داشتند تا آنجا که او در دوران نوجوانی، مجبور بود تا برای تامین مخارج زندگی در خیابانهای استانبول نان لیموناد و کنجند بفروشد. اردوغان تحصیلات خود را در مدرسه مذهبی امام خطیب آغاز نمود و برای ادامه تحصیلات به مدرسه عالی اقتصادی و تجاری آکسارای که بعدها به دانشکده علوم اقتصادی و اداری دانشگاه مرمره تغییر نام داد، رفت. پس از این دوره برای مدتی نیز در یک باشگاه فوتبال محلی به شکل نیمه حرفه بازی

● اردوغان در دوره نوجوانی

ورود به عرصه سیاست

جرقه ورود به عرصه سیاست از زمانی در ذهن رجب طیب اردوغان زده شد که وی در ایام دانشجویی با نجم الدین اربکان دیدار نمود. اربکان در آن روزها تصمیم داشت تا به عنوان اولین نخست وزیر اسلامگرای ترکیه مطرح گردد، که همین زمینه عضویت اردوغان در جنبش اسلامی ترکیه را فراهم نمود. در اواخر دهه ۱۹۷۰ اردوغان در شرکت حمل و نقل استانبول شروع به کار کرد. وی در تلاش بود تا در این شرکت قدرت را به دست گیرد اما با وقوع کودتای ۱۹۸۰ نظامیان ترکیه برنامه های وی نقش بر آب شد. رئیس شرکت حمل و نقل که سرهنگی بازنشسته بود از وی می خواهد تا سیلش را بتراشد که امتناع اردوغان از این دستور باعث اخراج او شود. او در سال ۱۹۸۲ خدمت سربازی خود را آغاز کرد.

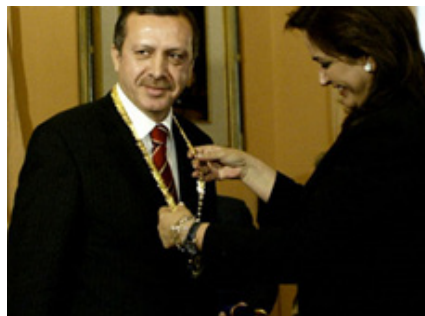
پس از کودتای نظامیان لائیک در ترکیه، احزاب سیاسی اسلامگرا از جمله حزب رفاه منحل شدند. منع فعالیت احزاب اسلامی تا سال ۱۹۹۸ ادامه داشت. همین امر موجب شد تا اردوغان نیز از فعالیت رسمی در حزب رفاه محروم گردد.

دوران شهرداری

در سال ۱۹۹۴، اردوغان شهردار استانبول شد. این دوران به چند دلیل سبب افزایش شهرت و محبوبیت اردوغان شد؛ اول اینکه اردوغان در دوران شهرداری خود با پیگیری شعارها و سیاستهای اسلامی موجی از امید را در میان بسیاری از ترکهای مسلمانی ایجاد کرد که با دولت

● اردوغان در تیم فوتبال محلی

پارلمان ترکیه به دلیل اقدامات اسلامی وی در گذشته و تصویر بسیار مثبت دوران شهرداری وی در اذهان مردم این کشور بود.

دوران نخست وزیری

اردوغان در ۱۴ آگوست ۲۰۰۱ به همراه جمعی از دوستانش که همگی از شاگردان نجم الدین اربکان بودند، حزب عدالت و توسعه (به ترکی: *Adalet ve Kalkınma Partisi*)، را تأسیس کردند. اردوغان در انتخابات عمومی سال ۲۰۰۲ از منطقه سیرت به عنوان نماینده وارد مجلس ترکیه شد. با توجه به اینکه حزب عدالت و توسعه توانسته بود دو سوم کرسیهای پارلمان را کسب کند، اردوغان به عنوان نخست وزیر ترکیه در سال ۲۰۰۳ انتخاب شد.

در سالهای آغازین نخست وزیری رجب طیب اردوغان، پیگیری سیاستها و اقدامات اسلامگرایانه ادامه یافت. وی تلاش کرد تا قانون ممنوعیت حجاب برای زنان ترکیه را لغو کند، شرایط را برای خروج ترکیه از ناتو فراهم نماید و دست از سیاست عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا بردارد. اما به تدریج نشانه های تغییر در سیاست داخلی و خارجی اردوغان خود را نشان داد و دولت وی را از دولتی اسلامگرا به دولتی غربگرا مبدل نمود. سیاست عضویت در اتحادیه اروپا مجدداً در دستور کار دولت رجب طیب اردوغان قرار گرفت. وی تلاش کرد تا بتواند شرایط عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا را مهیا نماید چرا که به گفته او، «عضویت این کشور در اتحادیه اروپا یک گام

این کشور به دلیل سیاست های ضد اسلامی بیگانه شده بودند. چنانکه وی علاوه بر زیباسازی و ارتقا سطح حمل و نقل شهر استانبول تلاش نمود تا مشروب فروشی در این شهر ممنوع کند. دلیل دیگری که به شهرت و محبوبیت اردوغان کمک قابل توجهی کرد، دستگیری وی به علت خواندن شعری بود که وی در محفلی خصوصی علیه نظام لائیک ترکیه خواند. اردوغان با خواندن ابیاتی همچون: «مساجد سربازخانه های ما، کلاه ما گنبدها، مناره ها سرنیزه ما و سربازان وفادار ما ...» نظام غیر دینی ترکیه را به چالش کشید. وی چندی بعد به دلیل بیان این تعابیر و به اتهام تحریک نفرت مذهبی به ۱۰ ماه زندان محکوم شد که پس از ۴ ماه آزاد شد اما حق شرکت در انتخابات و دیگر فعالیتهای سیاسی را نداشت.

پس از تغییراتی که در قانون اساسی ترکیه ایجاد شد اردوغان توانست تا حق خود برای حضور در انتخابات را بازیابد و بتواند یکی از کرسیهای مجلس ترکیه را تصاحب کند. اردوغان تا پیش از این چندین بار کاندیدای انتخابات پارلمانی شد که تا سال ۱۹۹۱ در هیچ کدام آرای کافی را به دست نیاورد. پیروزی انتخاباتی اردوغان در

ضروری و مفید است.»

همین امر موجب روابط نزدیکتر آنکارا-واشنگتن شد چرا که به اعتقاد اردوغان، عضویت در اتحادیه اروپا نیازمند واسطه ای متنفذ چون ایالات متحده بود. از همین رو ترکیه برای کسب نظر واشنگتن تمام تلاش خود را به خدمت گرفت. با استقرار سپر موشکی در خاک این کشور موافقت کرد، در مسئله بیداری اسلامی مدل حکومت سکولار را پیشنهاد نمود و در موضوع تحولات سوریه در پازل طراحی شده آمریکا به خوبی ایفای نقش کرد. اردوغان حتی موضع ضد اسرائیلی خود را به آرامی تغییر داد و در موضع فلسطین سیاست دوگانه حمایت از فلسطین و همکاری با اسرائیل را در پیش گرفت.

چنانکه اردوغان در داووس سوئیس در برنامه‌ای که پیرامون موضوع غزه برگزار شده بود شرکت کرده بود و پس از سخنرانی شیمون پرز که در حمایت از نبرد علیه حماس بود، شروع به سخنرانی کرد و در مخالف با این جنگ گفت:

جناب پرز! شما از من مسن تر هستی، صدایت هم خیلی بالا می‌رود. معتقدم که این طور بالا رفتن صدای شما ریشه در یک احساس روانی گناه دارد اما مطمئن باش که صدای من این طور بالا نخواهد رفت. پای کشتار که وسط بیاید، شما خوب بلدید بکشید. من خوب می‌دانم که شما در سواحل چطور بچه‌ها را هدف می‌گیرید و می‌کشید. در سرزمین شما دو نخست وزیر پیشین بودند که حرف‌هایی دارند که برای من مهم است. شما نخست وزیرانی داشتید که می‌گفتند: «وقتی بر روی تانک وارد سرزمین‌های فلسطین می‌شود، در خود احساس لذت می‌کنم». شما با من با ارقام صحبت کردید، من هم حاضر نام این افراد را ببرم، شاید در میان شما کسی کنجکاو باشد که بداند. من کسانی را هم که برای چنین ظلمی کف می‌زند تقبیح می‌کنم، زیرا فکر می‌کنم، تشویق این قاتلین کودکان، و این قاتلین انسان‌ها، خود نوعی

جنایت علیه بشریت است. توجه کنید. در این جانی می‌توانیم از یک حقیقت صرف نظر کنیم.» اردغان از جای خود برخاست و جلسه را ترک کرد و بلافاصله به ترکیه بازگشت و در پی بازگشت در فرودگاه مورد استقبال گروهی از مردم قرار گرفت. محمدباقر قالیباف شهردار تهران، نیز به منظور تجلیل از این حرکت، در نامه‌ای به رجب طیب اردوغان، عنوان «شهروند افتخاری تهران» را به وی اهدا کرد.

با این وجود اردوغان پس از بازگشت به ترکیه اعلام کرد که هیچ تصمیمی درباره روابط اسرائیل و ترکیه گرفته نخواهد شد. ضمن آنکه وی در سفر خود به آمریکا، جایزه کمیته آمریکایی یهودیان، با عنوان نشان «شجاعت» را از دست رئیس یهودی این کمیته دریافت کرد.

همکاری گسترده رجب طیب اردوغان و دولت متبوعش با دولت‌های اروپایی و ایالات متحده آمریکا در مسائل منطقه ای و بین المللی و فاصله گرفتن از شعارهای اسلامگرایانه به خوبی نشان می‌دهد که ترکیه در پی سراب «پیوستن به اتحادیه اروپا» چگونه به رای مردم اسلام خواه ترکیه پشت کرده است.

پی نوشت ها:

<http://eng.akparti.org.tr/english/lifestory.html>

<http://news.bbc.co.uk/1/2/stml.2270642/europe>

<http://www.washington-report.org/>

<http://www.washington-report.org/component/content/article/erdogans-third-us-visit--5060/april-comes-closest-to-being-a-charm.html>

<http://edition.presstv.ir/detail/html.84446/>

www.Didban.ir

www.didban.ir

| www.didban.ir